

Advies positionering regionale jeugdzorgtaken in Twente

Inleiding

In 2015 wordt de nieuwe Jeugdwet ingevoerd¹. Gemeenten krijgen dan de verantwoordelijkheid voor bijna alle vormen van jeugdzorg. Op dit moment is de jeugdzorg versnipperd georganiseerd, zowel in wet- en regelgeving als in financiering. Doordat samenhang ontbreekt, krijgen kinderen, jongeren en opvoeders vaak niet de zorg die zij nodig hebben. De gemeenten zijn bij uitstek in staat integrale hulp te bieden en maatwerk te leveren, afgestemd op de lokale en individuele situatie. Om hieraan goed invulling te kunnen geven is het van belang dat alle betrokkenen nauw samenwerken: belangenbehartigers, aanbieders van zorg en ondersteuning, verzekeraars en gemeenten.

In Twente werken de 14 gemeenten intensief samen bij het treffen van voorbereidingen op de decentralisatie van de jeugdzorg. Voor een aantal jeugdzorgvormen geldt hiervoor een landelijke verplichting. Voor andere jeugdzorgvormen geldt dat vrijwillige samenwerking voor de hand ligt, vanuit inhoudelijke en doelmatigheidsoverwegingen. De gemeenten hebben dan ook besloten diverse jeugdzorgtaken samen op te pakken (bron: *Samenwerken aan Jeugdzorg in Twente, 2013*). Op verzoek van de jeugdzorgportefeuillehouders heeft de combinatie BMC en bureau HHM in het najaar van 2013 een advies uitgewerkt over de positionering van deze jeugdzorgtaken die gemeenten deels gedwongen en deels vrijwillig samen oppakken. De centrale vragen daarbij zijn:

- A. *Gaan we de regionale taken op het gebied van jeugdzorg samen uitvoeren of gaan we deze samen uitbesteden (lees: samen inkopen)² en welke overwegingen bepalen deze keuze?*
- B. *Waar beleggen we de uitvoering en/of uitbesteding van regionale taken op het gebied van jeugdzorg en welke overwegingen bepalen deze keuze?*

In deze notitie beschrijven we eerst de achtergrond van de regionale samenwerking in Twente op het gebied van de jeugdzorg. Vervolgens presenteren we onze aanpak. Aansluitend werken we de diverse positioneringsopties en afwegingscriteria uit. We sluiten de notitie af met ons advies voor de positionering van gezamenlijke jeugdzorgtaken.

Regionale samenwerking

De 14 gemeenten in Twente hebben een rijke traditie als het gaat om regionale samenwerking. Zowel op het gebied van de decentralisatie van AWBZ-functies naar de Wmo, de maatregelen op het gebied van passend onderwijs, arbeidsmarktbeleid en de invoering van de nieuwe Jeugdwet trekken de gemeenten samen op. Deze samenwerking krijgt vorm in *Samen14*-verband, waarin de gemeenten op basis van vrijwilligheid samenwerken.

Eind 2012 hebben gemeenten hun gezamenlijke visie geformuleerd op de decentralisatie van de jeugdzorg. Deze visie is in belangrijke mate richtinggevend voor de lokale en regionale inrichting en uitvoering van de jeugdzorg. Hieronder geven wij de belangrijkste aspecten uit de regionale visie weer. Meer achtergrondinformatie is te vinden in de *Visienota Transformatie Jeugdzorg Twente (2012)*.

---

¹ De nieuwe Jeugdwet moet nog worden behandeld in de Eerste Kamer. Staatsecretaris van Rijn en de VNG hebben aangedrongen op snelle behandeling van de nieuwe Jeugdwet, omdat gemeenten, zorgaanbieders, provincies, Bureaus Jeugdzorg, zorgverzekeraars en zorgkantoren voldoende tijd moeten hebben om zich voor te kunnen bereiden. In deze notitie wordt ervan uitgegaan dat de nieuwe Jeugdwet tijdig wordt behandeld en dat invoering plaatsvindt op 1 januari 2015.

² Met *samen uitbesteden* wordt bedoeld dat gemeenten gezamenlijk invulling geven aan hun rol als opdrachtgever.

Visienota Transformatie Jeugdzorg Twente

De inhoudelijke vertrekpunten zijn:

- Gemeenten stellen het kind centraal.
- Gemeenten vinden dat ouders zélf verantwoordelijk zijn.
- Waar nodig versterken gemeenten de opvoeding.
- Waar nodig versterken gemeenten de ondersteuning.
- Waar nodig nemen gemeenten de opvoeding over.

Dit betekent dat gemeenten:

- Inzetten op het versterken van eigen kracht.
- Nadruk leggen op preventie en vroegsignalering.
- Ondersteuning zo dichtbij mogelijk organiseren.
- Ondersteuning integraal bieden (één gezin, één plan).
- Ondersteuning zo intensief en zo lang bieden als nodig.
- Ondersteuning vraaggericht, niet aanbod gericht bieden.
- Organisaties en de professionals het vertrouwen geven.

Daarbij is afgesproken dat:

- Gemeenten de regie nemen, partners betrekken en cliëntparticipatie organiseren.
- Gemeenten lokaal doen wat lokaal kan, bovenlokaal wat bovenlokaal moet.
- Gemeenten kiezen voor een beleidsrijke invoering waar mogelijk.
- Gemeenten experimenten mogelijk maken en lessen trekken.
- Gemeenten een simpel, betaalbaar en doelmatig jeugdzorgstelsel ontwikkelen.

Toegang lokaal, woonplaatsbeginsel

In het voorjaar van 2013 hebben de gemeenten, op basis van deze visie, afgesproken welke taken zij samen oppakken. Daarnaast hebben gemeenten besloten de toegang tot de jeugdzorg lokaal te beleggen, ook als het gaat om regionale vormen van jeugdzorg. Gemeenten zoeken verder uit welke expertise regionaal gewenst en noodzakelijk is (in de vorm van een advies- en consultatie-functie), om ook bij zeer complexe problematiek de professionals in de lokale toegang te kunnen ondersteunen.

Ook gaan gemeenten werken met het woonplaatsbeginsel. Dit betekent dat de gemeente waar de ouder(s) van een kind of jongere staa(n)(t) ingeschreven verantwoordelijk is voor de kosten van zorg die lokaal of regionaal geboden wordt. Uitzondering hierop is de situatie waarin voogdij over een kind of jongere ligt bij een instelling. In dat geval is de verblijfplaats van de jeugdigen leidend. Om met en van elkaar te kunnen leren gaan gemeenten ervaringen delen die zij lokaal opdoen. De gemeenten hebben besloten hiervoor een regionaal reflectiepunt in te richten.

Hieronder geven we weer welke jeugdzorgtaken de gemeenten samen gaan oppakken. In deze adviesnotitie wordt nader ingegaan op de vraag of deze taken gezamenlijk worden uitgevoerd of uitbesteed³. Ook wordt uitgewerkt waar de gezamenlijke uitvoering en uitbesteding van taken moet worden belegd. In bijlage 1 van deze adviesnotitie en ook in de notitie *Samenwerken aan Jeugdzorg in Twente (2013)* is meer achtergrondinformatie te vinden over de jeugdzorgtaken die de gemeenten samen oppakken en over de redenen waarom zij dit gezamenlijk doen.

³ De gemeenten hebben besloten, in het geval van uitbesteding, waar mogelijk raamovereenkomsten met aanbieders af te sluiten waarin afspraken worden gemaakt over prijs en kwaliteit, niet over het volume aan zorg en ondersteuning.

Samenwerken aan Jeugdzorg in Twente

Gemeenten hebben afgesproken de volgende jeugdzorgtaken samen op te pakken:

- JeugdzorgPlus.
- Jeugdbescherming.
- Jeugdreclassering.
- Pleegzorg.
- AMHK.
- Crisisdienst.
- Residentiële zorg.
- Regionaal reflectiepunt.
- Advies- en consultatiefunctie⁴.

Zowel de *Visienota Transformatie Jeugdzorg Twente (2012)* als de notitie *Samenwerken aan Jeugdzorg in Twente (2013)* zijn door alle gemeenteraden vastgesteld. In het najaar van 2013 hebben gemeenten gezamenlijk uitvoering gegeven aan de landelijke opdracht om te komen tot *regionale transitiearrangementen*. Bij het opstellen van het regionaal transitiearrangement waren 50 instellingen en 80 vrijgevestigden betrokken. Het werkelijke aantal instellingen en vrijgevestigden dat een vorm van jeugdzorg levert is hoger. Ook de huidige financiers, ofwel de provincie Overijssel, Menzis Zorgkantoor en Menzis Zorgverzekeringen, hebben bijgedragen aan de totstandkoming van het regionaal transitiearrangement.

Gevolgd aanpak om tot het advies te komen

Om de centrale vragen te kunnen beantwoorden en tot een advies te komen over positionering van gezamenlijke jeugdzorgtaken, hebben we de volgende aanpak gehanteerd:

- Documentanalyse.
We hebben verschillende documenten bestudeerd, waaronder inhoudelijke handreikingen, kennisdocumenten van ambtelijke werkgroepen en stukken over de regionale samenwerking tussen gemeenten in het algemeen en specifiek over de ontwikkelingen in Twente. Hierdoor hebben we een goed beeld gekregen van belangrijke afwegingscriteria voor het al dan niet samen uitvoeren of samen uitbesteden van jeugdzorgtaken en diverse positioneringsopties.
- Diepte-interviews.
We hebben gesprekken gevoerd met de vier wethouders van het bestuurlijk coördinatoren-overleg van *Samen14* (in combinatie met hun ambtelijk coördinator), met enkele managers en gemeentesecretarissen en met de vertegenwoordigers van relevante maatschappelijke organisaties zoals de Provincie Overijssel, de GGD/JGZ, Bureau Jeugdzorg Overijssel, de Raad voor de Kinderbescherming, enkele (samenwerkende) zorgaanbieders en de Regionale Huisartsenkring.
- Ambtelijke werkgroepen.
Specifieke deelvraagstukken zijn besproken met inhoudsdeskundige ambtenaren en/of met ambtelijke werkgroepen. Het komende jaar wordt een brede reeks aan vraagstukken verder uitgewerkt en nader geconcretiseerd door diverse ambtelijke werkgroepen, om tijdig klaar te zijn voor de overgang van taken en verantwoordelijkheden naar het gemeentelijk domein op - zoals het zich nu laat aanzien - 1 januari 2015. Daarbij worden de voorbereidingen op de decentralisatie van de AWBZ-functies naar de Wmo en de invoering van de nieuwe Jeugdwet inhoudelijk en procesmatig op elkaar afgestemd.

⁴ De advies- en consultatiefunctie staat niet in de notitie *Samenwerken aan Jeugdzorg in Twente (2013)*, maar is later toegevoegd, onder meer in verband met het belang van het behoud van expertise van Bureau Jeugdzorg en het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ).

- Analyse en reflectie.

Op basis van deze stappen hebben we uitgewerkt welke taken gezamenlijk uitgevoerd of uitbesteed moeten worden en waar gezamenlijke jeugdzorgtaken gepositioneerd kunnen worden, waarbij we verschillende opties ten opzichte van elkaar gewogen hebben. Onze conceptbevindingen hebben we voorgelegd aan het ambtelijk(coördinatoren)overleg, het managersoverleg, het bestuurlijk(coördinatoren)overleg en het gemeentesecretarissen-overleg. De heer prof. dr. Marcel Boogers (hoogleraar regionaal bestuur aan de Universiteit Twente) en mevrouw dr. Trudy Vos (directeur van de Regio Twente) hebben gereflecteerd op onze concept-bevindingen. De input die we op deze wijze verkregen hebben is verwerkt in dit advies.

Gehanteerde uitgangspunten

Het vraagstuk over de positionering van gezamenlijke jeugdzorgtaken staat niet op zichzelf. Bij de uitwerking van ons advies hebben we de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Vorm volgt inhoud (de behoeften van kinderen, jongeren en opvoeders staan centraal).
- Keuzes moeten passen bij de regionale visie op de decentralisatie van de jeugdzorg (de gemeenten zetten in op het versterken van eigen kracht, preventie, vroegsignalering, bieden van vraaggerichte zorg en ondersteuning, et cetera).
- Keuzes moeten passen bij de regionale keuzes wat betreft de inrichting van het jeugdzorgstelsel (de toegang ligt lokaal, gemeenten werken met het woonplaatsbeginsel).
- Keuzes moeten passen bij de regionale visie op gemeentelijke samenwerking (de lokale aanpak staat centraal, gemeenten willen van en met elkaar leren).

Hieronder beantwoorden we de twee centrale vragen. Aansluitend presenteren we ons advies over de positionering van gezamenlijke jeugdzorgtaken.

A. Gaan we regionale jeugdzorgtaken samen uitvoeren of samen uitbesteden?

De 14 gemeenten in Twente moeten een aantal jeugdzorgtaken samen oppakken. Hiervoor geldt een landelijke verplichting. Het betreft hier de taken die worden geleverd binnen het gedwongen kader, ofwel de jeugdbescherming, de jeugdreclassering en de JeugdzorgPlus. De kinderrechter beslist of deze vormen van zorg en ondersteuning moeten worden ingezet. De jeugdbescherming en de jeugdreclassering moet vanaf 2015 worden geleverd door gecertificeerde instellingen. Dit zijn voor een belangrijk deel huidige aanbieders van jeugdbeschermings- en jeugdreclasseringsmaatregelen, ofwel de Bureaus Jeugdzorg en enkele landelijk werkende instellingen zoals de William Schrikker Groep, het Leger des Heils en SGJ Christelijke Jeugdzorg. Ook op het gebied van het AMHK ligt er een landelijke verplichting om hieraan regionaal invulling te geven.

De gemeenten hebben afgesproken om ook bij verschillende andere jeugdzorgtaken samen op te trekken, omdat dit inhoudelijk gewenst is en/of doelmatigheidswinst valt te behalen. Het betreft hier samenwerking op het gebied van pleegzorg, residentiële zorg, een regionale crisisdienst (24 uur per dag, 7 dagen per week bereikbaar), een regionale advies- en consultatiefunctie en een regionaal reflectiepunt (zie ook bijlage 1 en de notitie *Samenwerken aan Jeugdzorg in Twente, 2013*). Zowel in het geval van gedwongen als bij vrijwillige samenwerking geldt steeds de vraag: *Gaan we taken samen uitvoeren of besteden we taken samen uit aan aanbieders (lees: kopen we taken samen in)?*

Toepassing criteria op regionale jeugdzorgtaken

Om deze vraag te kunnen beantwoorden hebben we de jeugdzorgtaken gewogen tegen diverse criteria. Deze criteria hebben we geconstrueerd uit geraadpleegde documenten en afgenomen diepte-interviews. Het betreft de volgende criteria:

- 1) Borging publiek belang: dit betekent dat de geleverde zorg en ondersteuning aan een kind, jongere of opvoeder een objectieve basis moet hebben.
- 2) Bestuurlijke transparantie: dit betekent dat bestuurders gemaakte keuzes moeten kunnen verantwoorden.
- 3) Normaliseren: dit betekent dat nadruk wordt gelegd op preventie, vroegsignalering en het voorkomen van opschaling.
- 4) Rolerkenning: dit betekent dat wordt uitgegaan van expertise van betrokkenen en dat vanuit vertrouwen wordt gehandeld.
- 5) Ontwikkeling: dit betekent dat het gaat om leren van/met elkaar, om continue verbetering, niet alleen van de zorg en ondersteuning, maar ook van het lokale en regionale stelsel.
- 6) Doelmatigheid: dit betekent dat de (beperkte) financiële middelen zo effectief en efficiënt mogelijk worden ingezet en dat er zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van de bestaande infrastructuur.
- 7) Passende incentives: dit betekent dat perverse prikkels worden tegengegaan en betrokkenen op een juiste wijze worden uitgedaagd.
- 8) Risicobeheersing: dit betekent dat de veiligheidsrisico's (betrekking hebbend op het kind, de jongere en de opvoeder) en financiële risico's inzichtelijk en beheersbaar moeten zijn.
- 9) Democratische legitimatie: dit betekent dat lokale gemeenteraden hun controlerende en kaderstellende taak moeten kunnen uitvoeren.
- 10) Bestuurbaarheid: dit betekent dat de besluitvorming en de bijbehorende overlegstructuren doeltreffend worden ingericht.

Niet al deze criteria zijn op alle gezamenlijke jeugdzorgtaken van toepassing. Het afzetten van deze criteria tegen de jeugdzorgtaken die de 14 gemeenten in Twente samen willen oppakken, met als doel te bepalen of jeugdzorgtaken samen moeten worden uitgevoerd of samen moeten worden uitbesteed, leidt tot de volgende conclusies:

- **JeugdzorgPlus:**
Dit is een vorm van jeugdzorg met drang en dwang, voor jongeren voor wie een machtiging gesloten jeugdzorg is afgegeven door de kinderrechter. Het betreft jongeren met ernstige, vaak hardnekkige gedragsproblemen die zich aan de noodzakelijke behandeling dreigen te onttrekken. Soms vormen zij een gevaar voor zichzelf. JeugdzorgPlus wordt geleverd door instellingen die bovenlokaal/bovenregionaal werken. In Twente betreft het Intermetzo en de OG Heldring-stichting.

Op het gebied van de JeugdzorgPlus zijn de criteria borging publiek belang, rolerkenning, risicobeheersing en normaliseren van belang. Uitspraken van de kinderrechter zijn niet of nauwelijks beïnvloedbaar, zodat een objectieve basis voor zorg gegarandeerd is (criterium: borging publiek belang). De aanbieders beschikken over specifieke expertise (criterium: rolerkenning), waardoor het voor de hand ligt om deze zorg gezamenlijk in te kopen. Het is wel van belang kennis en kunde van aanbieders lokaal beschikbaar te hebben, om toestroom naar of terugval in JeugdzorgPlus zoveel mogelijk te voorkomen (criterium: risicobeheersing, normaliseren). *Wij adviseren de 14 gemeenten in Twente dan ook zorg en ondersteuning op het gebied van de JeugdzorgPlus samen uit te besteden aan aanbieders van JeugdzorgPlus.*

- Jeugdbescherming en jeugdreclassering

Ook dit zijn vormen van jeugdzorg in het gedwongen kader. De kinderrechter kan kinderen en jongeren onder toezicht stellen, waardoor jeugdbeschermingsmaatregelen van kracht worden. Er zijn ook kinderen en jongeren die onder toezicht staan van de reclassering, om resocialisatie te bevorderen nadat zij gestraft zijn voor het plegen van een delict.

Ook op het gebied van de jeugdbescherming en jeugdreclassering zijn de criteria borging publiek belang, rolerkenning, risicobeheersing en normaliseren van belang. De uitspraken van de kinderrechter zijn voor gemeenten niet of nauwelijks beïnvloedbaar, waardoor een objectieve basis voor zorg gegarandeerd is (criterium: borging publiek belang). De uitvoering vraagt om specifieke expertise waarover aanbieders beschikken (criterium: rolerkenning). Voorafgaand aan een uitspraak van de kinderrechter vindt lokaal dossiervorming plaats. Ook biedt de expertise van professionals, betrokken bij de uitvoering van jeugdbescherming en jeugdreclassering, lokaal aangrijpingspunten voor preventie. In de uitvoering moet dan ook een verbinding worden gelegd met de lokale situatie (risicobeheersing, normaliseren). Op dit moment worden jeugdbescherming- en jeugdreclasseringsmaatregelen in Twente uitgevoerd door Bureau Jeugdzorg Overijssel en landelijk werkende instellingen, waarbij de landelijk werkende instellingen als onderaannemer van Bureau Jeugdzorg Overijssel opereren. Vanaf 2015 zijn dit gecertificeerde instellingen. Deze organisaties beschikken over de benodigde expertise. *Wij adviseren de 14 gemeenten in Twente dan ook om de jeugdbescherming en de jeugdreclassering samen uit te besteden aan gecertificeerde instellingen.*

- Pleegzorg:

Op het gebied van pleegzorg moet een onderscheid worden gemaakt tussen het werven van pleegouders, het bepalen of een vorm van pleegzorg gewenst/noodzakelijk is, het matchen van kinderen/jongeren met pleegouders en het begeleiden van pleegouders.

Het werven van pleegouders wordt op dit moment uitgevoerd door pleegzorginstellingen die onderzoeken of potentiële pleegouders geschikt zijn. Als het gaat om het bepalen of een vorm van pleegzorg gewenst/noodzakelijk is, is in het vrijwillig kader nu een indicatie van Bureau Jeugdzorg nodig. In het gedwongen kader kan de kinderrechter besluiten tot een zogeheten ondertoezichtstelling met gedwongen uithuisplaatsing. Een pleegzorginstelling gaat vervolgens op zoek naar een match tussen het kind/de jongere en pleegouders. Een pleeggezin krijgt begeleiding van een begeleider, verbonden aan de pleegzorginstelling die het pleegkind bij de pleegouders in huis heeft geplaatst.

Het beschikbaar hebben van voldoende pleeggezinnen is een taak waar alle gemeenten een belang bij hebben. Dit is immers een voorwaarde voor het kunnen leveren van pleegzorg. Bovendien is het zo dat gemeenten vanaf de invoering van de nieuwe Jeugdwet wettelijk verplicht zijn om kinderen/jongeren die niet meer bij hun eigen ouders kunnen wonen zo mogelijk bij pleegouders (of een gezinshuis⁵) te plaatsen. Tenzij dit aantoonbaar niet in het belang is van de jeugdige en residentiële plaatsing beter is. De gemeenten willen dan ook dat er een regionale pool van pleeggezinnen beschikbaar is/komt. Op het gebied van het werven van pleeggezinnen is vooral het criterium rolerkenning van belang. Pleegzorginstellingen beschikken over specifieke expertise op dit terrein. *Wij adviseren de 14 gemeenten in Twente dan ook het werven van pleeggezinnen uit te besteden aan pleegzorginstellingen.*

---

⁵ Een gezinshuis is een kleinschalige vorm van residentiële hulpverlening in een gezinssetting.

Vanaf 2015 is nog steeds een uitspraak van de kinderrechter noodzakelijk in het gedwongen kader. In het vrijwillig kader ligt de verantwoordelijkheid voor het beoordelen of pleegzorg gewenst/noodzakelijk is bij de lokale toegang.

Op het gebied van het matchen van een jeugdige met een pleeggezin en het begeleiden van pleegouders is het criterium rolerkenning van belang. Pleegzorginstellingen beschikken over de specifieke expertise op dit terrein. *Wij adviseren de 14 gemeenten in Twente dan ook om het matchen van kinderen/jongeren met pleegouders en het begeleiden van pleegouders uit te besteden aan pleegzorginstellingen.*

- Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK): Het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) adviseert iedereen die zich zorgen maakt over kindermishandeling. Ook onderzoekt het AMK vermoedelijke situaties van mishandeling. Het AMK is op dit moment ondergebracht bij Bureau Jeugdzorg Overijssel. Er is sprake van een nauwe relatie met het ontvangen, analyseren en doorzetten van crisismeldingen, ofwel de crisisdienst van Bureau Jeugdzorg Overijssel. Het Steunpunt Huiselijk Geweld (SHG) is een organisatie waar de slachtoffers, daders en omstanders van huiselijk geweld terecht kunnen voor hulp en advies. Het SHG valt nu onder de centrumgemeenten en is in Twente belegd bij drie instellingen voor maatschappelijke dienstverlening.

Er ligt een landelijke taakstelling voor de gemeenten om op regionaal niveau het huidige AMK en het huidige SHG samen te voegen tot een Advies- en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK). Het AMHK krijgt een meldpunt en adviesfunctie, maar ook een onderzoekstaak. De samenvoeging betreft een bredere doelgroep dan alleen kinderen en jongeren. Het AMHK zal wettelijk worden verankerd in de Wmo, maar valt ook onder het kwaliteitskader van de nieuwe Jeugdwet.

Bij het beantwoorden van de vraag of het AMHK gezamenlijk moet worden uitgevoerd of worden uitbesteed aan (een) aanbieder(s), spelen verschillende afwegingen een rol. Het is belangrijk dat meldingen van en vragen over (kinder)mishandeling en/of huiselijk geweld adequaat worden behandeld, door geschoolde professionals (criterium: borging publiek belang, risicobeheersing).

Gemeenten willen de onderzoekstaak van het AMHK zoveel mogelijk koppelen aan de lokale toegang, om te voorkomen dat meerdere organisaties tegelijk bezig zijn met dossiervorming rondom een jeugdige of gezin (zie de notitie *Samenwerken aan Jeugdzorg in Twente, 2013*). Door expertise van het AMHK in te brengen in de lokale toegang, willen gemeenten zoveel mogelijk voorkomen dat onveilige situaties voor kinderen en jongeren kunnen ontstaan en dat eventueel opschaling van zorg en ondersteuning nodig is (criterium: passende incentives, normaliseren).

Het AMHK heeft daarmee een belangrijke toeleidingsfunctie, die de gemeenten in eigen hand moeten willen houden (criterium: rolerkenning). Ook moet vanuit de gemeentelijke regierol de meerwaarde van koppeling van AMK en SHG, eventueel in combinatie met de crisisdienst (zie de volgende bullet), gerealiseerd te worden (criterium: ontwikkeling). *Wij adviseren de 14 gemeenten in Twente dan ook om het AMHK onder de directe bestuurlijke verantwoordelijkheid en aansturing van de gemeenten te brengen.*

Er moet nader worden uitgewerkt hoe het AMHK het beste ingericht kan worden en welk proces moet worden doorlopen om hieraan adequaat invulling aan te kunnen geven. Op dit moment zijn de primaire processen tussen alle betrokken organisaties nauwgezet op elkaar afgestemd en ingeregeld. Cruciaal is dat huidige processen en relaties tussen de betrokken netwerkpartners goed worden geborgd en dat zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van bestaande expertise, onder meer in verband met veiligheidsaspecten.

- **Crisisdienst:**

Op dit moment heeft Bureau Jeugdzorg Overijssel een crisisdienst die 24 uur per dag en 7 dagen per week bereikbaar is. Hier komen de meldingen van crisissituaties binnen, wordt geanalyseerd of daadwerkelijk sprake is van een crisissituatie en kunnen - indien nodig - crisisinterventies worden uitgevoerd en/of wordt (spoed)hulp geïndiceerd en vervolgens door aanbieders ingezet. Bij crisismeldingen wordt binnen 4 uur na melding (face-to-face) contact gelegd met de jeugdige of het gezin. Dit is onderdeel van de analysefase. Er is een sprake van een nauwe relatie met het Advies- en Meldpunt Kinder mishandeling (AMK) en de jeugdbescherming en jeugdreclassering, die ook onder Bureau Jeugdzorg Overijssel vallen.

Bij het beantwoorden van de vraag of deze taken gezamenlijk moeten worden uitgevoerd of worden uitbesteed aan (een) aanbieder(s) spelen verschillende afwegingen een rol. Het is van groot belang dat snelle en adequate analyse van een gemelde crisissituatie plaatsvindt en dat vervolgens maatregelen worden genomen die nodig zijn (criterium: borging publiek belang, risicobeheersing). Ook de onafhankelijkheid van de beoordeling is belangrijk: niet alle crisismeldingen blijken daadwerkelijk crisissituaties te zijn. Soms kan ook het reguliere toegangsproces worden afgewacht of kan worden terugverwezen naar de reeds aanwezige (lokale) hulpverlening (passende incentives, normaliseren).

De crisisdienst heeft daarmee een belangrijke toeleidingsfunctie, die gemeenten in eigen hand moeten willen houden (criterium: rolerkenning, normaliseren). Wanneer deskundige (spoed)hulp ingezet dient te worden, dan is uiteraard de expertise van de aanbieders van belang (criterium: rolerkenning). *Wij adviseren de 14 gemeenten in Twente dan ook om het ontvangen, analyseren en doorzetten van de crisismeldingen onder de directe bestuurlijke verantwoordelijkheid en aansturing van de gemeenten te brengen en de benodigde vormen van (spoed)hulp samen uit te besteden aan aanbieders.*

Er moet nader worden uitgewerkt hoe het samen ontvangen, analyseren en doorzetten van crisismeldingen het beste ingericht kan worden en welk proces moet worden doorlopen om hieraan adequaat invulling aan te kunnen geven. Op dit moment zijn de primaire processen tussen alle betrokken organisaties nauwgezet op elkaar afgestemd en ingeregeld. Cruciaal is dat huidige processen en relaties tussen netwerkpartners goed worden geborgd, onder meer in verband met veiligheidsaspecten.

- **Residentiële jeugdzorg:**

Het kan zijn dat kinderen en jongeren worden opgenomen voor behandeling of specifieke begeleiding. Er is sprake van een grote diversiteit in zorgvormen. Zo kan het karakter van de residentiële zorg gesloten, besloten of open zijn. Het kan gaan om 24-uurs opname, maar het kan ook zijn dat kinderen en jongeren deels in een groep wonen en bijvoorbeeld in het weekend thuis zijn bij ouders. Het aanbod aan residentiële jeugdzorg is vaak bovenlokaal, regionaal en soms bovenregionaal georganiseerd. Dit hangt samen met het aantal jeugdigen dat een specifieke vraag heeft naar een bepaald soort hulpverlening en ook met expertise

van zorgaanbieders die daarvoor nodig is. Voor diverse zeer specifieke vormen van jeugdzorg worden op landelijk niveau afspraken gemaakt. Denk hierbij aan opname van tienermoeders, opname in verband met eergegrelateerd geweld en opname van lichtverstandelijk beperkte sterk gedragsgestoorde jeugdigen. Meer informatie hierover is te vinden in het zogeheten landelijk transitiearrangement (www.voordejeugd.nl).

Als het gaat om residentiële jeugdzorg waar kinderen en jongeren uit Twente gebruik van maken en waarvoor geen landelijke afspraken zijn gemaakt, is het criterium rolerkenning van belang. De zorgaanbieders beschikken over de benodigde specifieke expertise op het gebied van residentiële jeugdzorg. *Wij adviseren de 14 gemeenten in Twente dan ook om deze vormen van jeugdzorg samen uit te besteden aan de aanbieders van residentiële jeugdzorg.*

- **Regionaal reflectiepunt:**
De gemeenten hebben aangegeven van en met elkaar te willen leren. Zij willen gezamenlijk reflecteren op de lokale en regionale patronen die ontstaan als het gaat om het gebruik van jeugdzorg. Daarom hebben gemeenten besloten een gezamenlijk reflectiepunt in te richten (zie de notitie Samenwerking aan Jeugdzorg in Twente, 2013). Van hieruit wordt periodiek reflectie gegeven op de patronen die zich lokaal en regionaal ontwikkelen en op eventuele samenhang met de inrichting van het jeugdzorgstelsel.

Bij het beantwoorden van de vraag of de reflectietaken samen moeten worden uitgevoerd of moeten worden uitbesteed aan derden spelen de criteria passende incentives, rolerkenning, normaliseren en ontwikkeling een belangrijke rol. Het is van groot belang dat onafhankelijk reflectie wordt gegeven op de lokale en regionale patronen als het gaat om het gebruik van jeugdzorg, zodat er daadwerkelijk van en met elkaar wordt geleerd (criterium: passende incentives, ontwikkeling). Daarbij is het zo dat deze reflectie moet worden geleverd door mensen die beschikken over juiste expertise. Denk hierbij aan inhoudsdeskundigen, maar bijvoorbeeld ook aan mensen die op jeugdzorgstelselniveau gemeenten van reflectie kunnen voorzien (criterium: rolerkenning). Deze reflectie moet bijdragen aan het realiseren van de visie en ambities van gemeenten (criterium: normaliseren). *Wij adviseren de 14 gemeenten in Twente dan ook deze reflectietaken samen uit te besteden aan onafhankelijke experts.*

Het verzamelen en bundelen van die onstaat op het gebied van het gebruik van jeugdzorg hangt samen met beheerstaken die de gemeenten hebben op het gebied van informatie-uitwisseling, facturatie, monitoring, et cetera. Hierbij spelen de criteria rolerkenning en doelmatigheid een rol. *Wij adviseren de 14 gemeenten in Twente om het verzamelen en bundelen van patronen op het gebied van zorggebruik samen uit te voeren.*

- **Advies- en consultatiefunctie:**
De gemeenten hebben besloten de toegang tot de jeugdzorg lokaal te beleggen, ook als het gaat om regionale jeugdzorgvormen⁶. Zij willen zoveel mogelijk lokaal kunnen beoordelen of de inzet van bepaalde jeugdzorgvormen aan de orde is. Om zorg en ondersteuning integraal te kunnen bieden en maatwerk te kunnen leveren (één gezin, één plan) is het immers nodig dat zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de lokale situatie (de beschikbare voorzieningen, de relaties tussen betrokken organisaties, et cetera).

⁶ Voor het gedwongen kader (ofwel: JeugdzorgPlus, jeugdbescherming en jeugdreclassering) geldt dat de toegang wordt bepaald door de kinderrechter. Dit is ook zo in het geval van de nieuwe Jeugdwet. Ook de huisartsen, jeugdartsen en medische specialisten krijgen verwijsbevoegdheid in de nieuwe Jeugdwet.

Er kan sprake zijn van zeer complexe problematiek bij kinderen, jongeren en opvoeders. Hiervan is in een beperkt aantal gevallen sprake. De gemeenten moeten in deze gevallen wel tot een goede inschatting van de benodigde zorg en ondersteuning komen, onder meer in verband met de veiligheid van jeugdigen en om escalatie van problematiek (en daarmee opschaling van zorg en ondersteuning) te voorkomen (criterium: borging publiek belang en risicobeheersing). De benodigde expertise hoeft echter niet permanent in de lokale toegang aanwezig te zijn, juist omdat het een beperkt aantal gevallen betreft, maar moet wel op afroep beschikbaar zijn. Met andere woorden: gemeenten moeten een beroep kunnen doen op onafhankelijke experts, die adviseren over een juist aanpak (criterium: rolerkenning, passende incenties) Het ligt dan ook voor de hand deze expertise regionaal beschikbaar te hebben (criterium: doelmatigheid). Dit is vooral de eerste maanden/jaren na invoering van de nieuwe Jeugdwet van groot belang, omdat gemeenten ervaring moeten opdoen met de problematiek van de kinderen, jongeren en opvoeders waarmee zij te maken krijgen. *Wij adviseren de 14 gemeente in Twente dan ook samen een advies- en consultatiefunctie in te richten.*

Er moet nader worden onderzocht welke specifieke expertise regionaal beschikbaar moet zijn, gezien de expertise die gemeenten ieder voor zich in de lokale toegang organiseren.

- **Backofficetaken:**

De gemeenten pakken een aantal jeugdzorgtaken samen op, enerzijds op vrijwillige basis, anderzijds omdat zij dit verplicht zijn. Een aantal jeugdzorgtaken voeren de gemeenten samen uit, andere jeugdzorgtaken besteden zij uit. De gemeenten hebben besloten, in het geval van uitbesteding, waar mogelijk raamovereenkomsten met aanbieders af te sluiten. Hierin worden afspraken worden gemaakt over de prijs en kwaliteit van het aanbod, niet over het volume aan zorg en ondersteuning (zie de notitie *Samenwerking aan Jeugdzorg in Twente, 2013*). Bezien vanuit het criterium doelmatigheid ligt het voor de hand om deze uitbesteding (ofwel: de inkoop) van regionale jeugdzorgtaken samen vorm te geven. *Wij adviseren de 14 gemeenten in Twente dan ook een backoffice in te richten en van hieruit samen invulling te geven aan het uitbesteden van regionale jeugdzorgtaken.*

Er moet nader worden onderzocht of er aanverwante taken zijn die, vanuit het oogpunt van doelmatigheid, bij deze backoffice kunnen worden ondergebracht. Denk hierbij aan taken als contractbeheer, berichtenverkeer (informatie-uitwisseling tussen de gemeenten en de aanbieders), et cetera. De gemeentesecretarissen van de 14 gemeenten in Twente hebben een belangrijke rol bij het beantwoorden van dit vraagstuk, terwijl het ook van belang is rekening te houden met en aan te sluiten bij relevante ontwikkelingen die zich op dit gebied op regionaal niveau voordoen.

Samen uitvoeren of samen uitbesteden

Hierboven hebben wij de jeugdzorgtaken die gemeenten samen gaan oppakken gewogen tegen relevante criteria. Op basis hiervan adviseren wij de 14 gemeenten in Twente om de volgende jeugdzorgtaken samen uit te besteden (lees: samen in te kopen):

- JeugdzorgPlus;
- Jeugdbescherming en Jeugdreclassering;
- Werving, matchen en uitvoeren pleegzorg;

Samen uitvoeren of samen uitbesteden

- Crisisdienst (spoedhulp);
- Residentiële jeugdzorg;
- Regionaal reflectiepunt (reflectietaken).

Wij adviseren de 14 gemeenten in Twente de volgende jeugdzorgtaken samen uit te voeren:

- AMHK;
- Crisisdienst (melding, analyse, crisisinterventie);
- Regionaal reflectiepunt (verzamelen/bundelen patronen);
- Advies- en consultatiefunctie;
- Backofficetaken (inkoop regionale jeugdzorgtaken).

B. Waar beleggen we regionale jeugdzorgtaken?

Een vraag die direct voortvloeit uit de vraag *of* de gemeenten regionale jeugdzorgtaken samen gaan uitvoeren of uitbesteden, is de vraag *waar* deze gezamenlijke uitvoering en uitbesteding het beste kan worden belegd. Hierbij spelen organisatorische en bestuurlijke aspecten een rol.

Uit de geraadpleegde documenten en afgenomen diepte-interviews komen drie mogelijkheden naar voren voor de mogelijke positionering van gezamenlijke jeugdzorgtaken:

- **Samen14.**
Dit is het huidige samenwerkingsverband van de 14 gemeenten in Twente, waarin zij zich op basis van vrijwilligheid onder meer gezamenlijk voorbereiden op de decentralisatie van de AWBZ-functies naar de Wmo en de invoering van de nieuwe Jeugdwet. Deze samenwerking is inhoudelijk gedreven. In *Samen14*-verband wordt nadrukkelijk gestreefd naar consensus. Elke wethouder brengt daarbij opvattingen in vanuit eigen de lokale context. Formele besluiten worden in de afzonderlijke Colleges en zo nodig door de lokale Raden vastgesteld. Belangrijk nadeel van *Samen14* is dat de samenwerking in principe vrijblijvend is. *Samen14* heeft geen juridische status en ook geen eigen uitvoeringsapparaat.
- **Samen14/GR.**
De vrijblijvendheid van *Samen14* kan worden ondervangen door deze te formaliseren in een gemeenschappelijke regeling (GR). Hierin kunnen samenwerkende gemeenten bepalen welke taken en bevoegdheden gezamenlijk uitgevoerd worden, zoals de eventuele jeugdzorgtaken. Lokale Raden beslissen over het oprichten, wijzigen en opheffen van de gemeenschappelijke regeling, op voorstel van het College. Zij stellen daarmee ook de taken en de bevoegdheden vast. Een belangrijk nadeel van een GR *Samen14* is dat een GR wordt toegevoegd aan reeds bestaande gemeenschappelijke regelingen tussen gemeenten, zoals de huidige GR van de Regio Twente. Hierdoor ontstaat een diffuus landschap aan bestuursvormen, wat bovendien bestuurlijke drukte met zich meebrengt.
- **Regio Twente.**
De 14 gemeenten in Twente hebben verschillende taken ondergebracht bij de Regio Twente, in een gemeenschappelijke regeling. Deze GR kan worden uitgebreid met de gezamenlijke jeugdzorgtaken. Als het vervolgens gaat om de daadwerkelijke positionering van deze taken zijn er twee varianten:
  - a. de jeugdzorgtaken onderbrengen bij de bestaande organisatie van de GGD;
  - b. de jeugdzorgtaken onderbrengen bij een nieuw te vormen organisatie, náást de GGD.Hiervoor hanteren we de werktitel *Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp in Twente (OZJT)*. Voor deze werktitel is gekozen om dat op termijn wellicht ook enkele gezamenlijke taken op

het gebied van de langdurige zorg en maatschappelijke ondersteuning (betrekking hebbend op de decentralisatie van verschillende AWBZ-functies naar de Wmo) onder deze organisatie kunnen worden gebracht. In deze adviesnotitie gaan we hier niet verder op in, aangezien dit vraagt om nader onderzoek en nadere standpuntbepaling van de 14 gemeenten in Twente.

Om te kunnen beoordelen welke positioneringsoptie heeft meest geschikt is voor het beleggen van de gemeenschappelijke jeugdzorgtaken, hanteren we de volgende criteria, afgeleid uit de geraadpleegde documenten en de afgenomen diepte-interviews:

1) Legitimiteit en lokale verankering.

De gemeenten kiezen er bewust voor om het primaat voor de jeugdzorg lokaal te beleggen. Keuzes op het gebied van regionale jeugdzorgvormen moeten door de portefeuillehouders kunnen worden verantwoord naar lokale Raden, die kaderstellend eindverantwoordelijk zijn en blijven. Dit is vooral van belang in het geval van politieke gevoelige onderwerpen, zoals de jeugdbescherming en de jeugdreclassering, waarbij veiligheid van kinderen en jongeren in het geding is. We beoordelen de diverse positioneringsopties dan ook naar de mate waarin de portefeuillehouders zich over keuzes op het gebied van de regionale jeugdzorgvormen tegenover lokale Raden kunnen verantwoorden.

2) Bestuurbaarheid.

De gemeenten hebben er belang bij dat hun regionale samenwerking slagkracht heeft en dat waar nodig en gewenst adequaat kan worden (bij)gestuurd. Een positioneringsoptie die een tijdrovende, bureaucratische besluitvorming met zich meebrengt als het gaat om regionale jeugdzorgtaken, mist slagkracht en is minder goed bestuurbaar. We beoordelen de diverse positioneringsopties dan ook naar de mate van bestuurbaarheid.

3) Doelmatigheid.

Het uitvoeren van gezamenlijke jeugdzorgtaken vraagt om inzet van mensen en middelen. De verhouding tussen de kosten en resultaten bepaalt de doelmatigheid daarvan. De kosten worden onder meer beïnvloed door de mogelijkheden om aan te sluiten bij de bestaande infrastructuur (uitvoeringsapparaten). We beoordelen de positioneringsopties naar de mate van doelmatigheid. Naast kosteneffectiviteit van de regionale uitvoering, kijken we ook naar de bijdrage van regionale samenwerking aan de versterking van de lokale uitvoering.

In onderstaande tabel wegen we de afzonderlijke positioneringsopties tegen deze drie criteria.

	Gezamenlijke jeugdzorgtaken onderbrengen bij <i>Samen14</i>	Gezamenlijke jeugdzorgtaken onderbrengen bij <i>Samen14/GR</i>	Gezamenlijke jeugdzorgtaken onderbrengen bij Regio Twente
Legitimiteit en de lokale verankering	Positief aan Samen14 is de sterke koppeling met de lokale context. De formele besluitvorming vindt immers lokaal plaats. Dit is tegelijk nadelig, omdat alles wat regionaal wordt voorgesteld lokaal moet worden bekrachtigd.	Met een nieuwe GR ontstaat een formele basis onder S14, terwijl de koppeling met de lokale context (gelaagd) aanwezig blijft. De Raden bepalen immers de taken en bevoegdheden van de GR en het mandaat waarmee een portefeuillehouder handelt. Er ontstaat echter wel afstand tot de lokale situatie bij alles wat binnen de GR in afwijking van de lokale situaties wordt besloten.	Ook als de GR van Regio Twente wordt aangepast, is de koppeling met de lokale context (gelaagd) aanwezig (evenals bij S14/GR). De Raden bepalen immers de taken en bevoegdheden van de GR en het mandaat waarmee een portefeuillehouder handelt. Er ontstaat echter wel een afstand tot de lokale situatie bij alles wat binnen de GR van de Regio Twente in afwijking van de lokale situaties wordt besloten. Op het gebied van legitimiteit zijn er geen verschillen tussen de variant GGD en de variant OZJT.
Bestuurbaarheid	De samenwerking in <i>Samen14</i> is vrijblijvend. Iedere gemeente kan op elk moment uit <i>Samen14</i> stappen en zo de regionale samenwerking uithollen. Als de gemeenten in Samen14 niet tot consensus weten te komen, kan geen lokale besluitvorming worden voorbereid. Dit komt de slagkracht van besluitvorming niet ten goede.	De GR heeft een formele basis en kent een heldere structuur van besluitvorming. Tegelijk heeft een GR het imago van bestuur op afstand en ook van bestuurlijke drukte.	De GR heeft een formele basis en kent een heldere structuur van besluitvorming. Tegelijk heeft een GR het imago van bestuur op afstand en ook van bestuurlijke drukte. De GGD heeft op het terrein van de jeugdgezondheidszorg (JGZ) een eigen ontwikkelagenda. De JGZ valt bovendien onder de Wet publieke gezondheid, terwijl de regionale jeugdzorgtaken onder de nieuwe Jeugdwet vallen. Er bestaat een groot risico dat door regionale jeugdzorgtaken onder te brengen bij de GGD de beide ontwikkelagenda's conflicteren, wat vervolgens van invloed is op de slagkracht van besluitvorming. Het OZJT kent dit nadeel niet.

	Gezamenlijke jeugdzorgtaken onderbrengen bij <i>Samen14</i>	Gezamenlijke jeugdzorgtaken onderbrengen bij <i>Samen14/GR</i>	Gezamenlijke jeugdzorgtaken onderbrengen bij Regio Twente
Doelmatigheid	<i>Samen14</i> heeft geen eigen uitvoeringsorganisatie waar de gezamenlijke jeugdzorgtaken kunnen worden ondergebracht. Per besluit zal moeten worden bepaald hoe hieraan invulling wordt gegeven.	Als regionale jeugdzorgtaken worden onderbracht bij een <i>Samen14/GR</i> , moet een nieuwe uitvoeringsorganisatie worden ingericht. De GR biedt heldere bestuurlijke kaders voor het uitvoeren van besluiten.	Als regionale jeugdzorgtaken worden ondergebracht bij de regio, kan er gebruik worden gemaakt van uitvoeringsapparaat van de Regio Twente. In het geval van de GGD bestaat het risico dat het inpassen van jeugdzorgtaken conflicteert met de ontwikkel-agenda van de GGD, terwijl het inpassen van deze jeugdzorgtaken een complexe opgave is. Het OZJT kent dit nadeel niet.

Advies positionering gezamenlijke jeugdzorgtaken

Op basis van het afwegen van de drie positioneringsopties tegen de criteria legitimiteit/ lokale verankering, bestuurbaarheid en doelmatigheid concluderen wij dat de gezamenlijke taken op het gebied van jeugdzorg het beste kunnen worden ondergebracht bij de Regio Twente en dan specifiek bij een nieuw in te richten organisatie, het OZJT (werktitel). Onze conclusie is vooral gebaseerd op de afweging dat de samenwerking binnen *Samen14* op basis van vrijblijvenheid is en dat het *Samen14* ontbreekt aan een eigen uitvoeringsapparaat. De complexiteit van de opgave waarvoor de 14 gemeenten geplaagd worden als het gaat om het vormgeven aan gezamenlijke jeugdzorgtaken - bestuurlijk, organisatorisch en zorginhoudelijk - vraagt om geformaliseerde samenwerking. Door regionale jeugdzorgtaken onder te brengen bij de Regio Twente kan gebruik worden gemaakt van het uitvoeringapparaat van de Regio Twente. Door deze jeugdzorgtaken onder te brengen bij het OZJT krijgt het inpassen van en vormgeven aan de jeugdzorgtaken de aandacht die het, mede gezien de complexiteit van de opgave de komende jaren, verdient. Ook krijgen de jeugdzorgtaken die de 14 gemeenten in Twente samen oppakken op deze wijze een 'eigen gezicht' naar buiten. Het OZJT vraagt om een eigen bestuurscommissie (BC), zodat ook bestuurlijk voldoende aandacht uitgaat naar de regionale jeugdzorgtaken. Hiermee komen ook de gemeenten i.c. de portefeuillehouders in de lead en wordt gelaagdheid beperkt. Het zijn nadrukkelijk de lokale Raden die de kaders bepalen rond de taken en bevoegdheden van het OZJT, aangezien zij beslissen over het aanpassen van de GR van de Regio Twente.

Kortom, wij adviseren de 14 gemeenten in Twente een OZJT in te richten voor de uitvoering van gezamenlijke jeugdzorgtaken:

- A. Breng de regionale jeugdzorgtaken onder bij de Regio Twente. Dit geldt voor jeugdzorgtaken die gemeenten samen uitvoeren en voor de gezamenlijke uitbesteding van jeugdzorgtaken. Ofwel: breng het reflectiepunt, de advies- en consultatiefunctie en de backofficetaken (lees: de gezamenlijke inkoop van de JeugdzorgPlus, jeugdbescherming, jeugdreclassering, het werven, matchen en uitvoeren van pleegzorg, het uitvoeren van (spoed)hulp in het geval van crisissituaties, residentiële jeugdzorg en de reflectie op lokale en regionale patronen van zorggebruik door externe onafhankelijke deskundigen) onder bij het OZJT. Voor het AMHK en het ontvangen, analyseren en doorzetten van crisismeldingen is ons advies de bestuurlijke aansturing ook onder het OZJT te brengen, waarbij nader moet worden uitgewerkt wat een

adequate rol- en taakverdeling is tussen het OZJT en de huidige/toekomstige aanbieders bij de uitvoering van deze functies. Dit gezien de benodigde expertise van de aanbieders op dit terrein. Eventueel kunnen ook de regionale taken op het terrein van de langdurige zorg en de maatschappelijke ondersteuning (AWBZ/Wmo) worden ondergebracht bij het OZJT.

- B. Richt een eigen bestuurscommissie in voor het OZJT. Hierdoor krijgt het inpassen van en vormgeven aan de regionale jeugdzorgtaken binnen de Regio Twente de aandacht die het verdient. Met een eigen bestuurscommissie is de bestuurlijke verantwoordelijkheid goed geregeld en herkenbaar verankerd, met een duidelijke lokale binding.
- C. Houd (vooralsnog) de jeugdzorgtaken nadrukkelijk gescheiden van taken op het gebied van de jeugdgezondheidszorg (JGZ). Dit voorkomt dat verantwoordelijkheden van gemeenten in het gedwongen kader in de beeldvorming vermengen met de verantwoordelijkheden in het vrijwillige kader. Wellicht is op termijn een verbinding mogelijk en/of zelfs gewenst, maar daarvoor is het noodzakelijk dat zowel de jeugdzorg als de JGZ een duidelijke ontwikkeling hebben doorgemaakt.
- D. Neem ten minste twee volle jaren om het OZJT tot ontwikkeling te brengen en de regionale jeugdzorgtaken nader in te passen en vorm te geven. Organiseer een evaluatie in 2017 en heroverweeg dan het besluit over de relatie tussen JZ en JGZ en tussen OZJT en GGD.
- E. Benoem op korte termijn een kwartiermaker die de verdere voorbereiding van OZJT ter hand neemt. Deze kan aan de slag met de volgende belangrijke vraagstukken:
  - uitwerken van uit te besteden taken (opdrachtformulering/voorbereiden contractering)
  - uitwerken van uit te voeren taken (inrichten OZJT, overname personeel)
  - voorbereiden BackOfficetaken (link met de regionale ontwikkelingen op dit gebied)Het is cruciaal dat de kwartiermaker snel zijn/haar taken oppakt, onder meer met het oog op het voorbereiden van de gezamenlijke inkoop, de continuïteit van de dienstverlening van en door Bureau Jeugdzorg.

Bijlage 1 Bij welke jeugdzorgvormen trekken gemeenten samen op?

De 14 gemeenten in Twente hebben besloten een aantal jeugdzorgvormen samen op te pakken. In de notitie *Samenwerken aan Jeugdzorg in Twente (2013)* is dit uitgewerkt. Hieronder geven we een korte samenvatting van deze notitie. Per jeugdzorgvorm is aangegeven:

- Wat houdt deze jeugdzorgvorm in?
- Welke aantallen en kinderen maken gebruik van deze jeugdzorgvorm?
- Wat is de huidige kostprijs per kind of jongere (traject) wat zijn de totale kosten die met de jeugdzorgvorm gepaard gaan?
- Wat is de meest wenselijke schaal waarop deze jeugdzorgvorm moet worden georganiseerd?
- Wat is de meest wenselijke schaal waarop deze jeugdzorgvorm moet worden ingekocht?
- Wat is de meest wenselijke schaal waarop de toegang tot deze jeugdzorgvorm moet worden georganiseerd?
- Wat zijn andere specifieke factoren die van invloed zijn op afwegingen/keuzes om wel/niet samen op te trekken als gemeenten?

JeugdzorgPlus			
Omschrijving	<p>Dit is een vorm van hulpverlening met drang en dwang, voor jongeren voor wie een machtiging gesloten jeugdzorg is afgegeven door de kinderrechter. Het gaat om jongeren met ernstige, hardnekkige gedragsproblemen die zich aan de noodzakelijke behandeling dreigen te onttrekken. Soms vormen zij een gevaar voor zichzelf.</p> <p>De jongere wordt geplaatst in een JeugdzorgPlus-instelling. In de eerste fase van de behandeling mag hij/zij de instelling alleen onder begeleiding verlaten. Zodra het verantwoord is, wordt de hulpverlening via ambulante behandeling op de beoogde permanente verblijfplaats van de jongere voortgezet. Als het nodig is wordt voor een tussenstap in een open jeugdzorginstelling gekozen.</p>		
Aantallen	240 maanden afname aan hulp, door een beperkt aantal jongeren in Twente		
Kosten	<table border="1"> <tr> <td>Ca. € 125.000 per traject</td> <td>Totaal ca. € 3.900.000 in Twente</td> </tr> </table>	Ca. € 125.000 per traject	Totaal ca. € 3.900.000 in Twente
Ca. € 125.000 per traject	Totaal ca. € 3.900.000 in Twente		
Uitvoering	JeugdzorgPlus wordt op dit moment geleverd door 13 instellingen op landelijk niveau. In Twente betreft het LSG-Rentray en de OG Heldringstichting. Vanaf 2015 moeten de gemeenten hiervoor gecertificeerde instellingen contracteren. Het ligt voor de hand dat dit (onder meer) de huidige JeugdzorgPlus-instellingen zijn. Uitvoering vindt dus plaats op regionale/bovenregionale schaal.		
Inkoop	Omdat uitvoering op regionale schaal plaatsvindt, namelijk in instellingen die op regionaal niveau georganiseerd zijn, ligt het voor de hand als 14 gemeenten in Twente om gezamenlijk (een) JeugdzorgPlus-instelling(en) te contracteren.		
Toegang	Om plaatsing in een JeugdzorgPlus-instelling mogelijk te maken geeft Bureau Jeugdzorg op dit moment een indicatie. Hierin staat dat de jongere gesloten jeugdzorg nodig heeft. Dan wordt de zaak voorgelegd aan de kinderrechter, die beslist of de jongere moet worden opgenomen in een JeugdzorgPlus-instelling. Vanaf 2015 is nog steeds een uitspraak van de kinderrechter noodzakelijk. De toeleiding naar de kinderrechter (indicatiestelling) kan straks lokaal of regionaal plaatsvinden.		

Principe	De JeugdzorgPlus is een relatief dure hulpverleningsvorm, waarbij de toegang via de kinderrechter loopt en niet beïnvloedbaar is door gemeenten. Op basis hiervan kunnen gemeenten er voor kiezen om risico's te delen, door samen de kosten van het regionale gebruik ervan samen te delen (solidariteitsbeginsel). Het ontbreekt dan aan een sterke lokale prikkel om te voorkomen dat jongeren in de JeugdzorgPlus belanden. Omdat het slechts een beperkt aantal jongeren in Twente betreft kunnen afzonderlijke gemeenten er ook voor kiezen ieder voor zich de kosten van het lokale gebruik te dragen (woonplaatsbeginsel). Door een voorziening te treffen kunnen de gemeenten eventuele fluctuaties in het gebruik van JeugdzorgPlus opvangen. Zo ontstaat een sterke prikkel voor afzonderlijke gemeenten om te voorkomen dat jongeren in de JeugdzorgPlus belanden.
Overig	Voor de JeugdzorgPlus geldt dat gemeenten verplicht moeten samenwerken.

Jeugdbescherming	
Omschrijving	<p>Dit is een gedwongen maatregel die de kinderrechter kan opleggen een vorm van vrijwillige hulp niet werkt, in gezinssituaties waarin ernstige opvoedingsproblemen voorkomen en/of de ontwikkeling van het kind of de jongere in het geding is. Een kind of jongere wordt dan 'onder toezicht gesteld' (OTS). Een gezinsvoogd begeleidt het gezin bij de opvoeding, tot ouders dit zelfstandig kunnen overnemen.</p> <p>Het gezag over het kind of de jongere blijft in principe bij de ouders, waarbij de aanwijzingen van de gezinsvoogd moeten worden gevolgd. Als blijkt dat de ouders niet in staat zijn de opvoeding weer volledig op te nemen of wanneer dit aan het kind ernstige (psychische) schade toebrengt, kan de gezinsvoogd bij de kinderrechter een verzoek tot ontheffing indienen. Dit houdt in dat de ouders worden ontheven uit het ouderlijk gezag en dat een derde het gezag over het kind krijgt. Als ouders niet in staat zijn hun kind op te voeden en te verzorgen kunnen zij uit het ouderlijk gezag ontzet worden.</p> <p>Als het in het belang van het kind is, kan de kinderrechter besluiten het kind of de jongere in een tehuis of pleeggezin te plaatsen (uithuisplaatsing). Als blijkt dat het voor het kind of de jongere noodzakelijk is per direct uit huis geplaatst te worden, kan de kinderrechter een voorlopige ondertoezichtstelling gelasten. Een OTS duurt maximaal 12 maanden. De kinderrechter kan de OTS steeds met 1 jaar verlengen tot de jongere 18 jaar is.</p>
Aantallen	1400 OTS-en in Twente, circa 115 FTE bij BJZo
Kosten	€ 6.000 per traject € 8.000.000 in Twente
Uitvoering	De jeugdbeschermingsmaatregelen worden op dit moment uitgevoerd door een beperkt aantal organisaties, namelijk de Bureaus Jeugdzorg en enkele landelijk werkende instellingen. Vanaf 2015 moeten we als gemeenten gecertificeerde instellingen contracteren. Het ligt voor de hand dat dit (onder meer) de huidige uitvoerders zijn. De uitvoering van de jeugdbeschermingsmaatregelen vindt zo veel mogelijk lokaal plaats.
Inkoop	Omdat de instellingen die jeugdbeschermingsmaatregelen op regionaal en/of landelijke niveau georganiseerd zijn, ligt het voor de hand als 14 gemeenten in Twente om gezamenlijk (een) gecertificeerde instelling(en) te contracteren.

Toegang	Op dit moment verzoekt de Raad voor de Kinderbescherming de kinderrechter om een OTS uit te spreken. Besluit de kinderrechter tot een OTS, dan geeft hij een instelling die jeugdbeschermingsmaatregelen uitvoert de opdracht om de OTS uit te voeren. Vanaf 2015 is nog steeds een uitspraak van de kinderrechter noodzakelijk.
Principe	Een OTS loopt via de kinderrechter en is niet beïnvloedbaar door gemeenten. De kosten die gepaard gaan met een jeugdbeschermingsmaatregel zijn relatief beperkt. Gemeenten kunnen er voor kiezen om risico's te delen, door kosten van het regionale gebruik samen te delen (solidariteitsbeginsel). Het ontbreekt dan aan een sterke lokale prikkel om jeugdbeschermingsmaatregelen te voorkomen. Gemeenten kunnen er ook voor kiezen ieder voor zich de kosten van het lokale gebruik te dragen (woonplaatsbeginsel). Zo ontstaat een sterke prikkel op het gebied van preventie en vroegsignalering voor de afzonderlijke gemeenten om te voorkomen dat jongeren een OTS krijgen.
Overig	Voor jeugdbescherming geldt dat gemeenten verplicht moeten samenwerken.

Pleegzorg	
Omschrijving	<p>Pleegzorg is voor kinderen en jongeren tussen 0 en 18 jaar die vanwege een opvoed- en opgroeioprobleem tijdelijk niet bij hun eigen ouders kunnen wonen. Pleegzorg is meestal vrijwillig, maar kan ook gedwongen zijn (op last van de kinderrechter). Er zijn diverse vormen van pleegzorg:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Een hulpverleningsvariant (crisisopvang en kortdurende pleegzorg) - Een opvoedingsvariant (langdurende pleegzorg, vaak tot volwassenheid) - Een deeltijdvariant (vakantie of weekendpleegzorg, naschoolse opvang) <p>Als pleegouders in de directe omgeving van een pleegkind worden gevonden (familie of bekenden) is sprake van netwerkpleegzorg.</p> <p>Pleegouders moeten worden geworven en geselecteerd. De minimale leeftijd om pleegouder te kunnen worden is 21 jaar. Mensen die pleegouder willen worden moeten meedoen aan een voorbereidingsprogramma en ook moeten ze een verklaring van geen bezwaar kunnen krijgen. Op dit moment is het zo dat een medewerker van een pleegzorginstelling de potentiële pleegouders bezoekt en met hen doorpraat over hun voorkeuren en mogelijkheden. Als zij geschikt zijn, worden potentiële pleegouders opgenomen in een bestand van beschikbare pleegouders.</p> <p>Op dit moment beslist Bureau Jeugdzorg of aan potentiële pleegouders een pleegkind wordt toegewezen. Na het afgeven van een indicatie pleegzorg gaat een pleegzorgaanbieder op zoek naar geschikt pleegouders, waarbij er wordt gestreefd naar de best mogelijke match tussen pleegouders en het pleegkind. Een pleeggezin krijgt begeleiding van een pleegzorgbegeleider, verbonden aan de instelling die het pleegkind bij de pleegouders in huis heeft geplaatst.</p>
Aantallen	700 kinderen in Twente
Kosten	€ 10.500 per traject € 7.500.000 in Twente
Uitvoering	<p>Op dit moment zijn er 28 regionale en 4 landelijke pleegzorginstellingen die pleegzorg bieden. Zij werken samen onder de naam 'Pleegzorg Nederland'.</p> <p>Het werven van pleeggezinnen moet wat ons betreft zoveel mogelijk regionaal plaatsvinden. Het zoeken van pleegouders voor een specifiek pleegkind (het</p>

	matchen) moet zoveel mogelijk lokaal plaatsvinden, bij voorkeur in de directe omgeving van het kind of de jongere. Mocht het lokaal niet mogelijk of wenselijk zijn pleegouders voor een pleegkind te vinden (bijvoorbeeld vanuit het oogpunt van veiligheid), dan kan in andere gemeenten in Twente worden gezocht naar geschikte pleegouders. Als het nodig is moeten pleegkinderen wat ons betreft ook bovenregionaal kunnen worden geplaatst.
Inkoop	Het aantal instellingen dat pleegzorg verzorgt is beperkt. Het ligt dan ook voor de hand als 14 gemeenten in Twente gezamenlijk (een) pleegzorginstelling(en) te contracteren.
Toegang	In het vrijwillig kader is op dit moment een indicatie van Bureau Jeugdzorg nodig voor pleegzorg. Bureau Jeugdzorg onderzoekt de situatie en bepaalt in overleg met betrokkenen of pleegzorg de beste oplossing is. In het gedwongen kader besluit de kinderrechter tot een ondertoezichtstelling met gedwongen uithuisplaatsing, na een advies van de Raad voor de Kinderbescherming. Vanaf 2015 is nog steeds een uitspraak van de kinderrechter noodzakelijk in het gedwongen kader. In het vrijwillig kader kan het afgeven van een indicatie voor pleegzorg zowel lokaal als regionaal worden georganiseerd.
Principe	Het werven van pleegouders en het beoordelen van hun geschiktheid zijn activiteiten waar alle 14 gemeente in Twente belang bij hebben. Dit is een voorwaarde voor het kunnen leveren van pleegzorg (beschikbaarheidsdienst). Om die reden dragen we de kosten hiervoor dan ook samen (solidariteitsbeginsel), waarbij we tot een goede onderlinge verdeling moeten komen. Het matchen van pleegkinderen met pleegouders moet zoveel mogelijk lokaal gebeuren. Dit geldt zowel voor het vrijwillig kader als het gedwongen kader. Omdat wij zoveel mogelijk willen voorkomen dat een vorm pleegzorg nodig is (preventie en vroegsignalering) kiezen we er voor om gemeenten ieder voor zich de kosten van het matchen en de uitvoering van pleegzorg te laten dragen (woonplaatsbeginsel).
Overig	We willen dat er een regionale pool van pleeggezinnen beschikbaar is/komt. Ook moet bovenregionale plaatsing mogelijk zijn in voorkomende gevallen. Kinderen en jongeren die op 31 december 2014 een vorm van pleegzorg ontvangen, moeten deze ook na 1 januari 2015 bij dezelfde pleegzorginstelling en van dezelfde pleegouders ontvangen. Voor deze continuïteit van zorg geldt geen eindtermijn.

Jeugdreclassering	
Omschrijving	Jongeren vanaf 12 jaar kunnen wegens strafbaar gedrag voor de kinderrechter moeten verschijnen. Deze kan dan een straf opleggen. Dit kan een boete zijn, een taakstraf of een gevangenisstraf. De kinderrechter kan ook besluiten dat de jongere begeleiding nodig heeft van een jeugdreclasseringswerker. Hiermee moet worden voorkomen dat de jongere opnieuw de fout ingaat.
Aantallen	300 kinderen in Twente, circa 25 FTE bij BJZo
Kosten	€ 6.000 per traject. € 1.700.000 in Twente
Uitvoering	De jeugdreclassering wordt op dit moment uitgevoerd door een beperkt aantal organisaties, namelijk de Bureaus Jeugdzorg en enkele landelijk werkende

	instellingen. Vanaf 2015 moeten we als gemeenten gecertificeerde instellingen contracteren. Het ligt voor de hand dat dit (onder meer) de huidige uitvoerders zijn. De uitvoering van de jeugdreclassering vindt zo veel mogelijk lokaal plaats.
Inkoop	Omdat de instellingen die jeugdbeschermingsmaatregelen op regionaal en/of landelijke niveau georganiseerd zijn, ligt het voor de hand als 14 gemeenten in Twente om gezamenlijk (een) gecertificeerde instelling(en) te contracteren.
Toegang	De toegang tot de jeugdreclassering loopt op dit moment via een ZSM-tafel (Zo Snel, Slim, Selectief, Simpel, Samen en Samenlevingsgericht Mogelijk). Bij een ZSM-tafel werken organisaties als het Openbaar Ministerie, de politie, de Raad voor de Kinderbescherming, de (kinder)rechter, de (jeugd)reclassering en ook Slachtofferhulp Nederland samen, waarbij het proces van beoordelen, straffen en uitvoeren is geïntegreerd. Ook vanaf 2015 wordt gewerkt met ZSM-tafels.
Principe	Of een jeugdreclasseringswerker wordt ingezet wordt bepaald aan een ZSM-tafel en is niet beïnvloedbaar door gemeenten. De kosten die gepaard gaan met een jeugdbeschermingsmaatregel zijn relatief beperkt. Gemeenten kunnen er voor kiezen om risico's te delen, door de kosten van het regionale gebruik samen te delen (solidariteitsbeginsel). Het ontbreekt dan aan een sterke lokale prikkel om jeugdreclassering te voorkomen. Gemeenten kunnen er ook voor kiezen ieder voor zich de kosten van het lokale gebruik van jeugdreclassering te dragen (woonplaatsbeginsel). Er ontstaat dan een sterke prikkel voor de afzonderlijke gemeenten om zoveel mogelijk te voorkomen dat jongeren zich strafbaar gedragen. Dit kan bijvoorbeeld door expertise van jeugdreclassering in te brengen in de lokale context (preventie en vroegsignalering).
Overig	Voor jeugdreclassering geldt dat gemeenten verplicht moeten samenwerken.

AMHK	
Omschrijving	<p>Het Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) adviseert iedereen die zich zorgen maakt over een kind en denkt aan kindermishandeling. Ook onderzoekt het AMK (vermoedelijke) situaties van kindermishandeling en brengt zo nodig de juiste hulp op gang. Een gezin kan worden overgedragen aan de Raad voor de Kinderbescherming om aan de kinderrechter een verzoek voor te leggen voor het treffen van een kindbeschermingsmaatregel.</p> <p>Het AMK wordt vanaf 2015 samengevoegd met Steunpunten Huiselijk Geweld (SHG) tot een gecombineerd 'Advies en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling' (AMHK). Zo ontstaat er één front-office in de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.</p>
Aantallen	360 lopende onderzoeken/adviezen in Twente op peildatum 1 oktober 2011, circa 15 FTE bij AMK bij BJZo
Kosten	-
Uitvoering	Op dit moment is het AMK ondergebracht bij Bureau Jeugdzorg. Het SHG is ondergebracht bij de centrumgemeenten. Het AMHK krijgt straks zowel een meldpunt en adviesfunctie, als een onderzoekstaak. Het meldpunt organiseren we in Twente regionaal. De onderzoeksfunctie wordt zoveel mogelijk lokaal uitgevoerd.

Inkoop	Omdat het AMK en het SHG (en straks het AMHK) regionaal georganiseerd zijn, ligt het voor de hand om als 14 gemeenten in Twente gezamenlijk één (of twee) organisatie(s) in te richten/ te bekostigen.
Toegang	-
Principe	<p>De advies- en meldpuntfunctie van het AMHK zijn activiteiten waar alle 14 gemeente in Twente belang bij hebben en die op regionaal niveau beschikbaar moeten zijn. De kosten hiervoor delen we samen (solidariteitsbeginsel), waarbij we tot een goede onderlinge verdeling moeten komen.</p> <p>Het onderzoeken naar (vermoedelijke) situaties van kindermishandeling vindt zoveel mogelijk lokaal plaats. Omdat wij zoveel mogelijk willen voorkomen dat er onveilige situaties voor kinderen en jongeren ontstaan (vroegsignalering en preventie), kiezen we er voor om gemeenten ieder voor zich de kosten te laten dragen van onderzoeken in de afzonderlijke gemeenten (woonplaatsbeginsel).</p>
Overig	-

CRISISDIENST

Omschrijving	<p>De zorg- en ondersteuningsbehoeften van kinderen, jongeren en opvoeders beperken zich niet van 09.00 uur tot 17.00 uur. Het kan bijvoorbeeld zijn dat zich een crisissituatie voordoet waarbij direct ingegrepen moet worden. Dit betekent dat een crisisdienst 24 uur per dag, 7 dagen per week beschikbaar moet zijn voor vragen van cliënten en professionals.</p> <p>Een crisisinterventie houdt in dat er binnen 4 uur een eerste huisbezoek is om tot een goede beoordeling te komen over wat op dat moment nodig is. Soms volstaat een eerste gesprek en kan de volgende dag verder gekeken worden. Soms is meer nodig, zoals hulp in het eigen netwerk of spoedzorg. Het doel is in alle gevallen dat er voor de jeugdige een veilige opvoedsituatie ontstaat.</p>
Aantallen	Aantal crisismeldingen op jaarbasis (wordt opgevraagd bij BJZo), circa 4 FTE crisisinterventieteam en 9 FTE zorgmeldingen bij BJZo
Kosten	-
Uitvoering	<p>Op dit moment beschikt Bureau Jeugdzorg over een crisisdienst. Ook diverse aanbieders hebben een eigen crisisdienst. Het meldpunt voor crisissituaties is provinciaal georganiseerd.</p> <p>Vanaf 2015 willen we het meldpunt voor crisissituaties op regionaal (of boven-regionaalniveau) organiseren. Crisisinterventies vinden zoveel mogelijk plaats in de lokale context, vanuit een regionale uitvalsbasis.</p>
Inkoop	Omdat de crisisdienst straks (boven)regionaal georganiseerd is, ligt het voor de hand om als 14 gemeenten in Twente gezamenlijk één organisatie in te richten/ te bekostigen.
Toegang	-
Principe	De meldpuntfunctie van de crisisdienst is een activiteit waar alle 14 gemeente in Twente belang bij hebben en die op regionaal niveau beschikbaar moet zijn. De kosten hiervoor delen we samen (solidariteitsbeginsel), waarbij we tot een goede onderlinge verdeling moeten komen.

	Crisisinterventies vinden lokaal plaats. Wij vinden dat wij als gemeenten zoveel mogelijk moeten voorkomen dat onveilige situaties ontstaan (vroegsignalering en preventie). Daarom kiezen we er voor om de gemeenten ieder voor zich de kosten te laten dragen van crisisinterventies in de afzonderlijke gemeenten (het woonplaatsbeginsel).
Overig	Een optimalisatieslag is wellicht mogelijk door de (werkzaamheden van de) gemeentelijke crisisdienst af te stemmen op/ te integreren met crisisdiensten van aanbieders.

VRIJWILLIG RESIDENTIEEL		
Omschrijving	Vrijwillig residentiële jeugdzorg is hulpverlening waarbij kinderen en jongeren van 0 - 18 jaar, (tijdelijk) dag en nacht buiten hun eigen omgeving verblijven. Er is sprake van grote diversiteit in zorgvormen. Verschillende sectoren bieden residentiële jeugdzorg: de geïndiceerde provinciale jeugdzorg, de jeugd-ggz en de jeugd-(l)vb. Het karakter van residentiele zorg kan gesloten, besloten of open zijn. Het kan gaan om 24-uurs vormen van zorg en ondersteuning, maar er zijn bijvoorbeeld ook leefgroepen met deeltijdarrangementen, waarbij de jongeren deels in een groep wonen en bijvoorbeeld in het weekend thuis zijn.	
Aantallen	24-uurs: 2.250 kinderen deeltijd: 650 kinderen	
Kosten	24-uurs: gemiddeld € 23.000 per kind deeltijd: gemiddeld € 3.500 per kind	24-uurs: € 52.000.000 in Twente deeltijd: € 2.200.000 in Twente
Uitvoering	Vrijwillig residentiële jeugdzorg is nu bovenlokaal, regionaal en op onderdelen zelfs bovenregionaal georganiseerd. Dit hangt onder meer samen met het aantal jongeren dat een specifieke vraag naar hulpverlening heeft en met de expertise van zorgverleners die daarvoor nodig is. Wij verwachten dat dit niet wezenlijk verandert na 2015.	
Inkoop	Omdat de uitvoering op bovenlokale, regionale of zelfs bovenregionale schaal plaatsvindt, ligt het voor de hand als 14 gemeenten in Twente om gezamenlijk instellingen voor vrijwillig residentiële zorg te contracteren.	
Toegang	De toegang tot de vrijwillig residentiële jeugdzorg kan zowel lokaal als regionaal worden georganiseerd.	
Principe	Het gaat in de vrijwillig residentiële jeugdzorg om een grote spreiding in kosten per traject, waarbij de kosten kunnen oplopen tot tienduizenden euro's per kind. De kosten die gepaard gaan met gebruik van de residentiële jeugdzorgvormen kunnen we als 14 gemeenten in Twente samen dragen, waarbij we risico's op hoge kosten die de afzonderlijke gemeenten lopen delen (solidariteitsbeginsel). In dat geval ontbreekt een sterke prikkel om doorgeleiding naar residentiële jeugdzorg te voorkomen. Als gemeenten kunnen we er ook voor kiezen dat ieder voor zich de kosten van lokaal gebruik draagt (woonplaatsbeginsel). Door voorzieningen te treffen kunnen afzonderlijke gemeenten eventuele fluctuaties in gebruik van residentiële jeugdzorgvormen opvangen. Dan ontstaat er een prikkel voor gemeenten (preventie, vroegsignalering, investeren in ambulante hulpverlening) om te voorkomen dat jongeren in de duurdere residentiële jeugdzorg belanden.	

Overig	Nader onderzoek is noodzakelijk om meer zicht te krijgen op het gebruik van de verschillende jeugdzorgvormen (en kosten die daarmee gepaard gaan) binnen de diverse sectoren.
--------	---

VRIJWILLIG AMBULANT	
Omschrijving	Vrijwillig ambulante hulpverlening betreft zorg die voornamelijk verleend wordt op afgesproken tijden. Kinderen, jongeren en opvoeders bezoeken de hulpverlening vanuit de eigen woon- en werkomgeving, of de hulpverlener bezoekt de cliënt in zijn of haar leefomgeving. Deze vorm van jeugdzorg kent momenteel verschillende varianten in de financiering: de geïndiceerde provinciale jeugdzorg, de jeugd-ggz en de jeugd-(l)vb. Deze ambulante ondersteuning kent een grote diversiteit in zorgvormen, dit wordt geboden door geïstitutionaliseerde professionals, maar ook door vrijgevestigde beroepsbeoefenaren.
Aantallen	12.000 trajecten op jaarbasis in Twente. Let op: het betreft hier geen unieke cliënten, sommige kinderen volgen meerder trajecten in een jaar.
Kosten	Gemiddeld € 4.850 per traject € 58.000.000 in Twente
Uitvoering	Het ambulante karakter van deze jeugdzorgvorm maakt dat deze vooral lokaal of bovenlokaal wordt aangeboden en georganiseerd. Dat wordt versterkt door de grote variatie in het aanbod, dat lokaal kan verschillen.
Inkoop	Gelet op dit karakter gaan we er vanuit dat deze jeugdzorgvorm lokaal, dus in principe door de gemeenten afzonderlijk, wordt ingekocht. Het grote aantal organisaties en vrijgevestigde beroepsbeoefenaren dat gecontracteerd moet worden creëert bestuurlijke drukte en administratieve lasten. We overwegen dat te onderdrukken door een 'broker' kunnen inzetten als tussenpersoon, die voor/namens gemeenten de organisaties en vrijgevestigde beroepsbeoefenaren contracteert. Dat maakt het tevens mogelijk om bepaald specifiek aanbod dat niet overal beschikbaar is, regionaal beschikbaar te maken.
Toegang	Deze vorm van jeugdzorg past goed bij de lokale context. Maatwerk is cruciaal bij het aanbod van vrijwillig ambulante ondersteuning. Daarom is het belangrijk dat we de toegang tot deze vormen van zorg lokaal regelen.
Principe	Hier past het woonplaatsbeginsel bij. Daarmee ligt de verantwoordelijkheid voor de financiering bij elke gemeente afzonderlijk en kunnen we op onze wijze van aanpak deze zorgvorm gebruiken om de directe (laagdrempelige) ondersteuning van kinderen en ouders te versterken.
Overig	Nader onderzoek is noodzakelijk om meer zicht te krijgen op het gebruik van de verschillende jeugdzorgvormen (en kosten die daarmee gepaard gaan) binnen de diverse sectoren.